

Program poticanja zapošljavanja

Vlada Republike Hrvatske
Zagreb

UDK: 331(497.5)

Pitanjem visoke stope nezaposlenosti, odnosno nedovoljne visoke stope zaposlenosti danas su zaokupljena sva suvremena društva. Problem, ipak, nije svugdje jednak jer se pojedine zemlje dosta razlikuju s obzirom na stope zaposlenosti i nezaposlenosti. Hrvatsku se, nažalost, može ubrojiti u zemlje s izuzetno nepovoljnim kretanjima na tržištu rada. Krajem studenoga 2001. u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje bilo je registrirano 385,3 tisuće nezaposlenih, što daje (administrativnu) stopu nezaposlenosti od 22,3%. Krajem 2001. i početkom 2002. godine ona se i dalje povećava. Suočeni s time, Hrvatski zavod za zapošljavanje priprema, a Vlada RH na svojoj sjednici od 10. siječnja 2002. godine donosi ovaj "Program poticanja zapošljavanja". Riječ je o kompleksnom programu koji je ponajviše usmjeren prema određenim skupinama osoba za koje se smatra da su posebno pogodene nezaposlenošću. To su: a) visokoobrazovane mlade osobe; b) mladi kvalificirani koji teško ostvaruju neophodnu praksu koja prethodi pravom zapošljavanju; c) starije nezaposlene osobe kojima je najčešće potrebno dodatno obrazovanje; d) invalidne i druge osobe s faktorom otežane zapošljivosti i e) hrvatski branitelji koji se, također, vrlo teško zapošljavaju.

"Program poticanja zapošljavanja" objavljen je u Narodnim novinama broj 21 od 6. ožujka 2002. godine. Ponovnim objavljivanjem u Reviji za socijalnu politiku želimo potaknuti njegovu širu prezentaciju, kritičku valorizaciju, ali i naknadu procjenu njegova uspjeha. Prije teksta samog Programa objavljujemo i analizu Hrvatskog zavoda za zapošljavanje koja posebno fokusira nezaposlenost mladih u Republici Hrvatskoj.

Ključne riječi: nezaposlenost, program poticanja zapošljavanja, Hrvatska.

UVOD

Registrirana nezaposlenost u Hrvatskoj je od početka 80-tih u gotovo neprestanom porastu a od početka devedesetih za našu je zemlju karakteristična masovna nezaposlenost. Krajem studenog 2001. u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje registrirano je bilo 385,3 tisuće nezaposlenih osoba što, uz broj zaposlenih od 1.333,3 tisuće, daje stopu nezaposlenosti od 22,3%.

U tijeku 2001. godine javlja se novi trend usporavanja rasta nezaposlenosti koji se najvećim dijelom može pripisati porastu potražnje za radom. U ovoj godini je broj slobodnih radnih mjesta u prosjeku porastao za 35% u odnosu na prethodnu godinu što je djelomično posljedica pojačanje sezone potražnje za radom u turizmu i svim djelatnostima koje su s njim povezane. Međutim, pozitivna kretanja u ponudi radnih mjesta prisutna je i u postsezonskim mjesecima.

Visoka razina nezaposlenosti kao i njena struktura nalažu da država poduzme odgovarajuće mjere koje će djelovati u smislu poticanja zapošljavanja i smanjenja postojeće nezaposlenosti. Premda nema zapošljavanja bez gospodarskog rasta praksa je pokazala da može biti rasta bez značajnog zapošljavanja.

Mjere ekonomske politike kojima se želi utjecati na nezaposlenost moraju biti kompleksne i cjelovite. U okviru ovog paketa mjera kojeg nazivamo "Lepezom mjera za poticanje zapošljavanja" poduzet će se promjene zakonskog okvira kojim se regulira tržište rada, modernizacija institucija koje djeluju na tržištu rada, mjera kojima se izravno i neizravno potiče zapošljavanje kao i aktivnosti kojima se uklanjaju barijere ulaganju u gospodarstvo.

Ovaj materijal odnosi se na niz mjera kojima se sufinancira zapošljavanje, samozapošljavanje i obrazovanje nezaposlenih osoba u cilju smanjenja nezaposlenosti, posebno određenih

skupina za koje smatramo da su posebno pogođene nezaposlenošću. To su, u prvom redu, visoko obrazovanje mlade osobe čije zapošljavanje želimo potaknuti izravno iz fakultetskih klupa – to je program “S faksa na posao”.

Druga skupina su mladi KV i VKV koji su najbrojniji među nezaposlenima i vrlo teško ostvaruju neophodnu praksu koja prethodi pravom zapošljavanju. Za njih smo napravili program “Iz učionice u radionicu” kojim nastojimo pripremiti mlade za rad na tržištu rada.

Treća skupina koja zaslužuje pažnju države su starije nezaposlene osobe koje se bez poticaja ne mogu zaposliti kod privatnih poslodavaca ili im je potrebno dodatno obrazovanje kako bi podigli razinu svojih vještina i znanja u skladu s potrebama na tržištu rada.

Četvrta su skupina invalidi i osobe s faktorom otežane zapošljivosti za koje se moraju stvoriti uvjeti zapošljavanja i njihovo zapošljavanje uključuje sufinanciranje obrazovanja, zapošljavanja ali i mjere za samozapošljavanje onih koji imaju za to uvjete.

Peta su skupina hrvatski branitelji koji se vrlo teško zapošljavaju i potrebna im je pomoć i u smislu obrazovanja i potpore u zapošljavanju.

Jedna od ključnih mjera koja osigurava usklađivanje strukture ponude i potražnje na tržištu rada su i obrazovne aktivnosti kojima se diže razina zapošljivosti svih nezaposlenih osoba za potrebe tržišta rada.

NEZAPOSLENOST MLADIH U REPUBLICI HRVATSKOJ

U uvjetima masovne nezaposlenosti teško je izdvojiti skupinu koja ima povoljan položaj na tržištu rada, jer su njome pogođene gotovo sve kategorije stanovništva. No, uvijek postoje kategorije koje su toj pojavi jače izložene, a među njima se svakako nalaze mlade osobe, pogotovo one bez radnog iskustva i niže obrazovne razine.

Budući da u predtranzicijskom razdoblju gotovo nije bilo otpuštanja radnika, struktura nezaposlenih osoba bila je sasvim specifična: u većini su bile mlade osobe i osobe koje prvi puta traže zaposlenje. Međutim, tranzicijsko razdoblje je obilježeno značajnim strukturnim promjenama. Na početku razdoblja, tj. 1990. godine, udio mladih nezaposlenih osoba (do 29 godina) iznosio je oko 66%, potkraj 2000.

godine on je iznosio oko 44%, a potkraj listopada 2001. godine oko 42%. Nadalje, dok se ukupna nezaposlenost u spomenutom desetogodišnjem razdoblju udvostručila, nezaposlenost mladih osoba do 29 godina povećala se tek oko 25%. Jedan od primarnih razloga daleko sporijeg rasta mladog stanovništva u ukupnoj nezaposlenosti su, prije svega, nepovoljni demografski trendovi u Hrvatskoj započeti još krajem 60-tih godina (smanjenje nataliteta, prirodna depopulacija velikog dijela zemlje, emigracije mlade radne snage i sl.). Drugi značajan razlog je svakako gospodarske prirode – velik broj likvidiranih poduzeća i poduzeća koja su otišla u stečaj “proizvela” su velike viškove zaposlenih, i to srednje i starije dobi, od kojih se velik broj prijavio službama za zapošljavanje.

Daleko manja stopa rasta nezaposlenosti mladih osoba ne znači istodobno i njihov povoljniji položaj na tržištu rada. Situacija je upravo suprotna. Inferiornost mladih na tržištu rada dokazuje stopa nezaposlenosti. Prema rezultatima ankete o radnoj snazi za drugo polugodište 2000. godine, dobna skupina od 15 do 24 godine je imala najvišu stopu nezaposlenosti od 43,1% (za usporedbu: za ukupnu populaciju ona je iznosila 17,0%).

U razdoblju od siječnja do lipnja 2001. godine u Hrvatskoj je prosječno mjesečno posao tražilo 157.859 osoba u dobi od 15 do 29 osoba, što je 2,0% više nego 2000. godine. Istodobno ukupna prosječna mjesečna nezaposlenost je povećana za 6,9%. Kao što vidimo nezaposlenost mladih rasla je sporije od ukupne nezaposlenosti.

Struktura nezaposlenosti mladih osoba

Krajem listopada broj mladih osoba (do 29 godina) iznosio je 162.550 (ili 42,4% od ukupne nezaposlenosti tog mjeseca), od čega su 36.352 osobe (22,4%) bile u dobi od 15 do 19 godina, 72.048 osoba (44,3%) od 20 do 24 godine i 54.150 osoba (33,3%) od 25 do 29 godina.

U ukupnom broju mladih osoba 86.780 ili 53,4% bilo je žena. Potrebno je reći da se udio žena sa starošću povećava, pa tako on u najmlađoj dobnoj skupini (15–19) iznosi 49,7%, u dobnoj skupini od 20 do 24 godine 51,0%, a u najstarijoj dobnoj skupini (25–29) taj broj iznosi 59,1%. Udio žena također je viši u višim obrazovnim skupinama. Najniži udio žena zabilježen je u skupini kvalificiranih i visokokva-

Tablica 1.

Nezaposlene mlade osobe po radnome stažu i stručnoj spremi 31. 10. 2001. godine

Stručna sprema	Ukupno		NKV		PKV, NSS		KV, VKV		SSS		VŠS		VSS	
	Ukupno	Udio	Ukupno	Udio	Ukupno	Udio	Ukupno	Udio	Ukupno	Udio	Ukupno	Udio	Ukupno	Udio
Bez staža	82.334	50,7	14.497	62,0	2.601	22,5	31.434	48,3	27.534	53,4	1.995	46,6	4.273	63,7
do 1 g.	32.285	19,9	4.452	19,0	2.659	23,0	13.503	20,7	9.706	18,8	915	21,4	1.050	15,7
1–2 g.	19.936	12,3	2.038	8,7	2.322	20,1	7.831	12,0	6.150	11,9	688	16,1	907	13,5
2–3 g.	10.482	6,4	936	4,0	1.316	11,4	4.611	7,1	3.017	5,9	333	7,8	269	4,0
3–5 g.	11.221	6,9	940	4,0	1.564	13,5	5.003	7,7	3.292	6,4	263	6,1	159	2,4
Više od 5 g.	6.292	3,9	525	2,2	1.083	9,4	2.732	4,2	1.815	3,5	91	2,1	46	0,7
Ukupno	162.550	100,0	23.388	100,0	11.545	100,0	65.114	100,0	51.514	100,0	4.285	100,0	6.704	100,0

lificiranih radnika (44,1%), a najviši u skupini osoba visoke stručne spreme (67,1%).

Uz dob nezaposlenih osoba usko je vezano i obilježje radnoga iskustva. U idućoj tablici dan je prikaz strukture mladih osoba prema radnome iskustvu i kvalifikacijskim skupinama.

Dakle, nešto više od polovice mladih osoba nema radnog iskustva, daljnjih oko 20 posto ima radno iskustvo u trajanju do 1 godine, oko 12 posto ima radno iskustvo u trajanju od 1 do 2 godine, 6 posto u trajanju od 2 do 3 godine, oko 7 posto u trajanju od 3 do 5 godina, a oko 4 posto ima radno iskustvo u trajanju duljem od 5 godina. Najčešće su bez radnoga iskustva osobe najniže i najviše obrazovane razine – NKV 62,0 i VSS 63,7 posto. Najviše osoba s radnim iskustvom (različitog trajanja) nalazimo među polukvalificiranim radnicima, čak 77,5%.

U tablici 2. dan je prikaz spolne, dobne i kvalifikacijske strukture mladih osoba.

Što se tiče strukture nezaposlene mladeži prema stručnoj spremi, 14,4% čine nekvalifici-

rani radnici, 7,1% čine polukvalificirani radnici, 40,1% su kvalificirani radnici, 31,7% ima srednju stručnu spremu, 2,6% višu i 4,1% visoku stručnu spremu. Dakle, struktura mladih nezaposlenih osoba prema stručnoj spremi je vrlo povoljna: oko 79 posto ima srednje, više ili visoko obrazovanje.

Za razliku od ukupne nezaposlenosti, kod nezaposlenosti mladih prevladava kratkotrajna nezaposlenost – oko 57 posto nezaposlenih osoba do 29 godina možemo uvrstiti u kratkotrajno nezaposlene (do 1 godine). No, zabrinjava da čak 12,4% njih čeka na posao duže od 3 godine. (Za usporedbu: kod ukupne populacije te brojke iznose 44,9 i 22,9 posto). Promatrano po kvalifikacijskim skupinama nezaposlenih mladih osoba, dužina čekanja na posao opada s višom razinom obrazovanja, tj. na posao najduže čekaju osobe najniže stručne spreme, a najkraće osobe najviše stručne spreme. Nekvalificirani i polukvalificirani radnici u prosjeku čekaju na posao oko 12 mjeseci, kvalificirani radnici oko 7 mjeseci, osobe srednje

Tablica 2.

Nezaposlene mlade osobe po spolu, dobi i stručnoj spremi 31. 10. 2001. godine

Stručna sprema	Ukupno		Žene		15–19		20–24		25–29				
	Broj	Struktura	Broj	Udio	Ukupno	Žene	Udio žena	Ukupno	Žene	Udio žena			
NKV	23.388	14,4	12.050	51,5	4.390	2.134	48,6	9.506	4.451	46,8	9.492	5.465	57,6
PKV, NSS	11.545	7,1	5.976	51,8	1.028	503	48,9	4.426	2.238	50,6	6.091	3.235	53,1
KV, VKV	65.114	40,1	28.697	44,1	20.419	8.557	41,9	29.124	11.800	40,5	15.571	8.340	53,6
SSS	51.514	31,7	32.952	64,0	10.515	6.871	65,3	26.036	16.149	62,0	14.963	9.932	66,4
VŠS	4.285	2,6	2.608	60,9	0	0	0,0	1.646	1.148	69,7	2.639	1.460	55,3
VSS	6.704	4,1	4.497	67,1	0	0	0,0	1.310	952	72,7	5.394	3.545	65,7
Ukupno	162.550	100,0	86.780	53,4	36.352	18.065	49,7	72.048	36.738	51,0	54.150	31.977	59,1

stručne sprema oko 9 mjeseci, osobe više stručne sprema oko 6,5 mjeseci, a osobe visoke stručne sprema oko 5 mjeseci.

Kao i ukupna registrirana nezaposlenost, tako je i registrirana nezaposlenost mladih različito distribuirana na području naše zemlje. Naime, za očekivati je da će najveći broj mladih nezaposlenih osoba biti zabilježen na područjima županija s najvećim brojem stanovnika. Međutim, promatrano po županijama udio mladih osoba vrlo je neujednačen. U sljedećoj tablici prikazana je distribucija registrirane nezaposlenosti mladih osoba po spolu i dobi.

Najveći broj nezaposlenih mladih osoba prijavljen je službama za zapošljavanje na područjima Grada Zagreba (14,3%), Splitsko-dalmatinske županije (13,0%) i Osječko-ba-

ranjske županije (9,2%), a najmanji na području Ličko-senjske županije (0,9%).

Najveći udio osoba u dobi od 15 do 29 godina ima u svojoj strukturi Međimurska županija, čak 50,2%, a slijede Križevačko-koprivnička (48,5%) i Zagrebačka županija (46,5%), dok su najniži udjeli zabilježeni u Karlovačkoj (34,3%), Ličko-senjskoj (36,0%) i Šibensko-kninskoj županiji (36,9%).

Dakle, možemo zaključiti da je struktura mladih nezaposlenih osoba prilično heterogena: oko 53% mladih osoba su žene, 89% su neudate ili neoženjeni, 9% imaju djecu, 51% je bez radnog iskustva, preko 90% se regrutira iz nepoljoprivrednog i 51% iz gradskog stanovništva, 79% ima srednje, više ili visoko obrazovanje i oko 57% njih kratkotrajno je nezaposleno.

Tablica 3

Nezaposlene mlade osobe po županijama, dobi i spolu 31. 10. 2001. godine

Županija	Ukupno nezaposleni do 29 godina			15-19		20-24		25-29	
	Ukupno	%	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene
01 Zagrebačka	9.540	5,9	5.078	2.607	1.335	4.325	2.188	2.608	1.555
02 Krapinsko-zagorska	3.835	2,4	1.984	1.275	615	1.632	845	928	524
03 Sisačko-moslavačka	8.110	5,0	4.261	1.929	898	3.584	1.758	2.597	1.605
04 Karlovačka	5.579	3,4	3.193	1.144	591	2.497	1.403	1.938	1.199
05 Varaždinska	5.507	3,4	2.802	1.544	738	2.477	1.261	1.486	803
06 Koprivničko-križevačka	4.202	2,6	2.120	1.219	608	1.855	912	1.128	600
07 Bjelovarsko-bilogorska	6.309	3,9	3.249	1.468	733	2.877	1.426	1.964	1.090
08 Primorsko-goranska	9.010	5,5	4.980	1.855	893	3.999	2.159	3.156	1.928
09 Ličko-senjska	1.498	0,9	840	302	146	716	382	480	312
10 Virovitičko-podravka	4.550	2,8	2.484	1.221	654	2.050	1.060	1.279	770
11 Požeško-slavonska	3.410	2,1	1.770	853	433	1.528	742	1.029	595
12 Brodsko-posavska	7.832	4,8	4.141	1.879	935	3.488	1.771	2.465	1.435
13 Zadarska	6.078	3,7	3.378	1.185	574	2.531	1.300	2.362	1.504
14 Osječko-baranjska	14.888	9,2	8.337	3.438	1.793	6.660	3.591	4.790	2.953
15 Šibensko-kninska	5.317	3,3	2.654	967	453	2.418	1.127	1.932	1.074
16 Vukovarsko-srijemska	9.908	6,1	5.301	2.295	1.189	4.294	2.182	3.319	1.930
17 Splitsko-dalmatinska	21.110	13,0	11.185	3.565	1.642	9.029	4.556	8.516	4.987
18 Istarska	4.425	2,7	2.373	959	453	2.010	1.011	1.456	909
19 Dubrovačko-neretvanska	4.105	2,5	2.061	666	284	1.769	871	1.670	906
20 Međimurska	4.081	2,5	2.113	1.309	671	1.762	899	1.010	543
21 Grad Zagreb	23.256	14,3	12.476	4.672	2.427	10.547	5.294	8.037	4.755
Ukupno	162.550	100,0	86.780	30.343	15.121	67.850	34.391	52.757	30.731

Zapošljavanje mladih osoba

Tijekom 2001. godine ukupno zapošljavanje nezaposlenih osoba iz evidencije Hrvatskog zavoda za zapošljavanje bilo je znatno intenzivnije nego ranijih godina. To vrijedi i za nezaposlene osobe, što je vidljivo iz sljedeće tablice.

Tablica 4.

Zaposlene mlade osobe po stručnoj spremi u razdoblju od 1. 1. do 31. 10. 2000. i 2001. godine

Stručna sprema	Broj	%	Broj	%	Indeks
NKV	4.012	7,5	5.393	7,4	134,4
PKV, NSS	3.122	5,8	4.317	6,0	138,3
KV, VKV	24.345	45,3	33.152	45,7	136,2
SSS	15.389	28,7	20.267	28,0	131,7
VŠS	2.336	4,4	3.462	4,8	148,2
VSS	4.481	8,3	5.879	8,1	131,2
Ukupno	53.685	100,0	72.470	100,0	135,0

Dakle, u razdoblju od siječnja do listopada ove godine iz evidencije Zavoda zaposlilo se 72.470 osoba od 15 do 29 godina, što je za 35,0% više nego prethodne godine. Najveće povećanje zapošljavanja zabilježeno je kod osoba višeg stručnog obrazovanja (48,2%), a najmanje kod VSS osoba (31,2%). No, kao što se vidi iz podataka prethodne tablice, izuzev kod VŠS osoba, rast zapošljavanja kod ostalih kvalifikacijskih skupina bio je prilično ujednačen. Promatrano po kvalifikacijskoj strukturi, najviše se zaposlilo KV i VKV radnika (33.152 ili 45,7%), a najmanje VŠS osoba (3.462 ili 4,8%).

PROGRAM POTICANJA ZAPOŠLJAVANJA

Program poticanja zapošljavanja sadrži:

PROGRAM A.	S FAKSA NA POSAO
PROGRAM B.	IZ UČIONICE U RADIONICU
PROGRAM C.	UČENJEM DO POSLA ZA SVE
PROGRAM D.	ISKUSTVOM DO PROFITA
PROGRAM E.	ŠANSE I ZA NAS
PROGRAM F.	PSAO ZA BRANITELJE

A. S FAKSA NA POSAO

Cilj programa

- poticati zapošljavanje mladih osoba visoke stručne spreme,
- poticati kraće i kvalitetnije studiranje,
- poticati povratak u mjesto prebivališta,
- stimulirati ostanak mladih u Republici Hrvatskoj,
- pružiti im mogućnost stjecanja primijenjenih znanja i postizanja samostalnosti u zvanjima za koja su se školovali,
- prepoznati osobe s poduzetničkim potencijalima s ciljem samozapošljavanja.

Ciljana skupina

Sve mlade osobe s visokom stručnom spremom do 27 godina starosti koje su završile studij unutar prosječnog roka određenog za taj fakultet u protekloj godini, koje mogu biti:

- iz evidencije Zavoda, ako nemaju odrađen pripravnički staž u propisanom trajanju, ili
- studenti koji u tekućoj godini diplomiraju.

Program "S faksa na posao" sadrži sljedeće poticajne mjere:

A1. sufinanciranje zapošljavanja u državnoj upravi i javnim poduzećima "dvojčeki"

A2. sufinanciranje zapošljavanja mladih osoba na razvojno-istraživačkim projektima

A3. sufinanciranje zapošljavanja na područjima posebne državne skrbi i područjima gdje su potrebe za deficitarnim zanimanjima

A4. sufinanciranje zapošljavanja na tržištu rada (privatni sektor)

A5. kreditiranje samozapošljavanja.

A1. Sufinanciranje zapošljavanja u državnoj upravi i javnim poduzećima – program "dvojčeki"

Program "DVOJČEKI" provodit će se u svim institucijama čije se plaće financiraju iz državnog proračuna i javnim poduzećima koja su u većinskom vlasništvu države.

Uvjeti koje poslodavac mora ispunjavati

- unutarnji ustroj prihvaćen od nadležnog tijela;

- popis radnih mjesta za koje je propisana visoka stručna sprema, te popis osoba na radnim mjestima visoke stručne spreme koje odlaze u mirovinu u sljedeće dvije godine.

Visina i trajanje subvencije

- subvencionira se trošak 60% osnovice propisane za uplatu doprinosa za produženo mirovinsko osiguranje za visoku stručnu sprema koja je na dan prihvaćanja Programa poticanja zapošljavanja iznosila 3.900 kuna (*Narodne novine*, broj 35/2000) i nepromjenjiva je do kraja provedbe Programa;

- trajanje subvencije je 20 mjeseci za državnu upravu i 12 mjeseci za javna poduzeća.

Obveze Zavoda

- temeljem priložene dokumentacije, uz zahtjev, Zavod treba zatražiti suglasnost nadležne koordinacije;

- pratiti i kontrolirati izvršavanje ugovornih obveza poslodavca i sufinancirane osobe.

A2. Sufinanciranje zapošljavanja mladih osoba na razvojno-istraživačkim projektima

Poslodavci koji imaju prijavljene razvojno-istraživačke projekte, te osigurana sredstva i predviđene kadrove za provedbu istog bez obzira da li se radi o privatnom sektoru, državnoj upravi ili javnom poduzeću, mogu koristiti sufinanciranje zapošljavanja mladih osoba na projektima.

Istraživački projekti koje provode tijela državne uprave, odnosno javna poduzeća, trebaju biti verificirani od nadležnog tijela, dok razvojni projekti koje provode privatni poslodavci trebaju biti navedeni u srednjoročnom planu razvoja.

Visina i trajanje subvencije

Subvencionira se trošak 80% osnovice propisane za uplatu doprinosa za produženo mirovinsko osiguranje za visoku stručnu sprema, koja je na dan prihvaćanja Programa poticanja zapošljavanja iznosila 3.900 kuna (*Narodne novine*, broj 35/2000) i nepromjenjiva je do kraja provedbe Programa, a najduže 24 mjeseca.

Dodatna subvencija

Ukoliko postoji potreba za daljnjim angažiranjem sufinancirane osobe, poslodavcu će se vršiti povrat doprinosa na i iz bruto plaće za razdoblje od 12 mjeseci, uz uvjet zadržavanja postojeće zaposlenosti u trajanju sufinanciranja. Navedeno se odnosi samo na privatni sektor.

Isplata sredstava poslodavcu pri korištenju dodatnog sufinanciranja.

Kod zadržavanja u radnom odnosu nakon prestanka razvojnog projekta potrebno je podnijeti zahtjev za refundaciju doprinosa na i iz plaće za prethodno tromjesečje, uz dokaz o isplaćenim plaćama subvencioniranih osoba.

Posebna pogodnost za poslodavca

Poslodavcu se mogu subvencionirati troškovi stručne literature, putnih troškova i kotizacije odlaska na stručne seminare subvencioniranih osoba u iznosu od 5000 kuna za svaku godinu trajanja projekta.

Posebna obveza poslodavca

- dostaviti dokaze o troškovima za stručnu literaturu, putne troškove ili kotizaciju za stručne seminare.

A3. Sufinanciranje zapošljavanja na područjima posebne državne skrbi i područjima gdje postoje potrebe za deficitarnim zanimanjima

Zakonom o područjima od posebne državne skrbi, u kojemu su navedena i slabije razvijena područja, definirana su područja na koja se može primijeniti mjera. Primjena mjera proširit će se i na područja koja će biti obuhvaćena Zakonom o razvoju otoka. Ova se mjera primjenjuje na poslodavce koji su registrirani na navedenim područjima i na nositelje vaučera koji prihvaćaju preseljenje u ta područja. Nositelji vaučera koji imaju prebivalište na područjima posebne državne skrbi nisu ciljana skupina u ovoj mjeri, već oni koji imaju trajno prebivalište izvan navedenih područja.

Kod primjene mjere za deficitarna zanimanja, ne daje se subvencija poslodavcu koji treba radnika deficitarnog zanimanja, već se subvencioniraju samo troškovi preseljenja i opreme stana osobama koje prihvaćaju zaposlenje. Deficitarnim zanimanjem smatra se za-

nimanje za koje nije moguće posredovati sa evidencije regionalne područne službe Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, ili kratkoročno osposobiti nezaposlene, a postoji trajna potreba za tim zanimanjem.

Poslodavac mora dostaviti izvadak iz Sudskog registra Trgovačkog suda ili obrtnicu iz koje je vidljivo da ima registriranu djelatnost (sjedište ili podružnicu) na navedenim područjima.

Visina i trajanje subvencije

- subvencionira se trošak 80% osnovice propisane za uplatu doprinosa za produženo mirovinsko osiguranje za visoku stručnu spremu, koja je na dan prihvaćanja Programa poticanja zapošljavanja iznosila 3.900 kuna (*Narodne novine*, broj 35/2000) i nepromjenjiva je do kraja provedbe Programa u prvoj godini rada, 60% u drugoj i 40% u trećoj godini.

Posebna pogodnost za poslodavca

- ako poslodavac po isteku razdoblja sufinanciranja želi zadržati sufinanciranu osobu, isplatit će mu se jednokratni iznos od 1000 EUR u kunskoj protuvrijednosti po svakoj tako zaposlenoj osobi, uz obvezu da istu zadrži još 12 mjeseci u radnom odnosu;
- jednokratni iznos od 1000 EUR poslodavac može koristiti i u tijeku trajanja sufinanciranja za obrazovne svrhe (informatički tečajevi i sl.), ali samo za verificirane programe. Navedeni iznos se doznajuje ustanovi koja provodi obrazovni program.

Posebne obveze poslodavca

- Zadržati u radnom odnosu isti broj radnika koji je zatečen na neodređeno vrijeme 12 mjeseci od dana predaje zahtjeva za sufinanciranje Zavodu.

Pogodnosti za sufinanciranu osobu

Sufinanciranoj osobi koja je spremna zaposliti se na područjima posebne državne skrbi, slabije razvijenim krajevima i otocima, gdje Zavod nije u mogućnosti redovitim aktivnostima posredovanja pri zapošljavanju osigurati traženu radnu snagu, može se ponuditi stimulacija od 2500 EUR u kunskoj protuvrijednosti za troškove preseljenja i opreme stana.

Obveze sufinancirane osobe

Sufinancirana osoba prije prihvaćanja zaposlenja mora imati trajno prebivalište izvan područja posebne državne skrbi ili slabije razvijenih područja 1 godinu. Od dana sklapanja ugovora o jednokratnoj isplati, obvezna je ostati u radnom odnosu kod istog ili drugog poslodavca na navedenim područjima, najmanje 24 mjeseca. Sufinancirana osoba koja svojom krivnjom uvjetuje raskid radnog odnosa prije isteka ugovorne obveze zadržavanja na navedenim područjima, obvezna je vratiti 1/24 iznosa za svaki mjesec koji je trebala odraditi prema ugovoru.

A4. Sufinanciranje zapošljavanja na tržištu rada

Korisnici poticaja su poslodavci u privatnom sektoru i tijela lokalne uprave i samouprave, te javna poduzeća u njihovom vlasništvu.

Visina i trajanje subvencije

- subvencionira se trošak 60% osnovice propisane za uplatu doprinosa za produženo mirovinsko osiguranje za visoku stručnu spremu koja je na dan prihvaćanja Programa poticanja zapošljavanja iznosila 3.900 kuna (*Narodne novine*, broj 35/2000) i nepromjenjiva je do kraja provedbe Programa;
- subvencija traje prema trajanju pripravnosti za pojedino zanimanje.

Posebna pogodnost za poslodavca

- ako poslodavac po isteku razdoblja sufinanciranja želi zadržati sufinanciranu osobu, isplatit će mu se jednokratni iznos od 1000 EUR u kunskoj protuvrijednosti, uz obvezu da istu zadrži dodatnih 12 mjeseci u radnom odnosu;
- jednokratni iznos od 1000 EUR u kunskoj protuvrijednosti poslodavac može koristiti u tijeku trajanja sufinanciranja za obrazovne svrhe (informatički tečajevi i sl.), ali samo za verificirane programe. Navedeni iznos se doznajuje ustanovi koja provodi obrazovni program.

Posebne obveze poslodavca

- zadržati u radnom odnosu isti broj radnika koji je zatečen na neodređeno vrijeme 12

mjeseci od dana predaje zahtjeva za sufinanciranje Zavodu;

- dostaviti troškovnik obrazovane ustanove kako bi im se mogla doznačiti sredstva.

Aktivnosti i obveze poslodavca i Zavoda u Programu A. (A2., A3., A4.)

Radnje koje poslodavac mora poduzeti

Popuniti i dostaviti Zavodu:

- zahtjev;
- prijavu potrebe za radnikom;
- kompletiranu dokumentaciju čiji popis se nalazi u prilogu zahtjeva;
- po pozitivno ocijenjenom zahtjevu sklopiti ugovor o radu i prijaviti radnika na Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

Obveza poslodavca

- zadržati sufinanciranu osobu u radnom odnosu do kraja sufinanciranog razdoblja;
- dostavljati popis sufinanciranih osoba i dokaze o isplaćenim plaćama protekom svaka tri mjeseca rada;
- obavijestiti Zavod o svakoj promjeni koja se može odraziti na izvršenje ugovornih obveza potpisnika ugovora u roku od 30 dana.

Isplata sredstava poslodavcu

Po potpisu ugovora o sufinanciranju sredstva se isplaćuju unaprijed za prva tri mjeseca, a zatim po isteku svakog trećeg mjeseca.

Obveze Zavoda

- temeljem zahtjeva i priložene dokumentacije donijeti odluku o sufinanciranju;
- potpisati ugovor u kojemu su definirana prava i obveze ugovornih strana;
- pratiti i kontrolirati izvršavanje ugovornih obveza poslodavca i sufinancirane osobe.

A5. Kreditiranje samozapošljavanja

Ciljana skupina

- Nositelji vaučera koji će samozapošljavanjem, odnosno, otpočinjanjem nekog oblika vlastitog poduzetništva riješiti pitanje svog zapošljavanja. Budući da su za uspješno poduzetništvo potrebne specifične sposobnosti, pro-

gramom je, kao njegova neophodna komponenta, predviđena stručna selekcija osoba koje po svojim interesima, motivaciji i sposobnostima za samostalno vođenje posla mogu biti poduzetnici.

Kriteriji za djelovanje programa

Karakteristike kriterija ovog programa su, prije svega, u tome da se program provodi postupno, te da u pojedinoj fazi uvijek postoji mogućnost – ili zadovoljavanja kriterija te faze i prelaska u sljedeću fazu, ili neispunjavanja kriterija i izlaska iz programa. Osnovni kriteriji su:

- načelni interes za poduzetništvom;
- prihvatljiva poslovna ideja koja se može realizirati;
- formalne mogućnosti za obavljanje željenih poslova;
- sposobnost za obavljanje poslova uključujući poduzetničke sposobnosti;
- osposobljenost za izradu osnova poslovnog plana i njegovo razumijevanje;
- izrađen korektan poslovni plan ili investicijski projekt;
- posjedovanje valjanih instrumenata osiguranja povrata kredita.

Aktivnosti i obveze Zavoda

- pružanje prvih informacija o mogućnostima samozapošljavanja i savjetodavni razgovor s nositeljem vaučera;
- anketiranje kandidata;
- osnovno informiranje o poduzetništvu, zahtjevima i mogućnostima (info seminar);
- postupak savjetovanja u službi profesionalne orijentacije;
- organizacija seminara za poduzetnike;
- osiguranje konzultantske usluge za kandidata;
- upućivanje kandidata prema najpovoljnijem kreditoru;
- pomoć kod uključivanja poduzetnika u inkubator (ako postoji);
- praćenje u prvoj godini poslovanja uz aktivnu pomoć konzultanta.

Sistem vaučera u provedbi Programa A.

Vrijednost vaučera je vrijednost visine financijske podrške poslodavcu za zapošljavanje

pojedine osobe. Vaučer je informatički zapis iz baze podataka osoba iz ciljanih skupina koji se vodi i ažurira u Zavodu. Poslodavci koji će koristiti subvencije mogu se informirati o tome da li je osoba nositelj vaučera na info telefon Zavoda (062 – 12 12 12), ili preko web stranice (www.hzz.hr/mjere/manager/NOT2search.asp).

Vrijednost vaučera varirat će prema dva kriterija:

– brzina zapošljavanja pojedinih zanimanja – što se pojedino zanimanje brže zapošljava, to će vrijednost vaučera biti niža. U odnosu na temeljnu vrijednost, vrijednost vaučera varira 20%. Zavod će tiskati listu indeksa po zanimanjima svake godine, prema položaju pojedinih zanimanja na tržištu rada;

– ako se osoba iz ciljane skupine odluči vratiti u svoje prebivalište iz kojeg je došla na studij ili školu (izuzev slučajeva kada je prebivalište u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku), tada je vrijednost vaučera 1,20 u odnosu na punu subvenciju.

B. IZ UČIONICE U RADIONICU

Cilj programa

Ospodobljavanje osoba KV-VKV zanimanja u praktičnom i teoretskom dijelu znanja, s posebnim naglaskom na sposobnost praćenja novih tehnologija u zanimanju i usavršavanje u struci. Prvenstveno se misli na stjecanje potrebnog radnog iskustva za polaganje majstorskog ispita odnosno samostalnosti u radu, čime mladi radnik postaje konkurentan na tržištu rada i ima uvjete za samostalno otvaranje obrta ili poduzeća.

B1. Sufinanciranje zapošljavanja osoba KV – VKV zanimanja bez radnog iskustva u obrtništvu

Ciljana skupina

• osobe KV i VKV zvanja bez radnog iskustva, koje su na evidenciji duže od 6 mjeseci (izuzev pravnih i fizičkih osoba u djelatnosti trgovine i ugostiteljstva);

• osobe bez radnog iskustva (KV i VKV zanimanja) koje će završiti školovanje u tekućoj školskoj godini, uz prednost osobama koje imaju prosjek ocjena 4,0 i više u stručnim predmetima.

Visina i trajanje sufinanciranja

• bruto plaća radnika u iznosu od 100% u trajanju 6 mjeseci temeljem 1.500,00 kuna neto plaće i sveukupnih doprinosa i poreza na i iz plaće;

• nakon 6-mjesečnog financiranja poslodavcu se refundiraju doprinosi na i iz bruto plaće što čini 37,20% troška plaće radnika u trajanju od 18 mjeseci.

Radnje koje poslodavac mora poduzeti

Popuniti i dostaviti Zavodu:

- zahtjev;
- prijavu potrebe za radnikom;
- kompletiranu dokumentaciju čiji popis se nalazi u privitku zahtjeva;
- po pozitivno ocijenjenom zahtjevu sklopiti ugovor o radu i prijaviti radnika na Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

Obveza poslodavca

• zadržati sufinanciranu osobu u radnom odnosu do kraja sufinanciranog razdoblja;

• dostavljati popis sufinanciranih osoba i dokaze o isplaćenim plaćama protekom svaka tri mjeseca rada;

• obavijestiti Zavod o svakoj promjeni koja se može odraziti na izvršenje ugovornih obveza potpisnika ugovora, uz mogućnost da tijekom prva tri mjeseca poslodavac može bez sankcija prekinuti radni odnos sa sufinanciranom osobom, ali je obavezan uzeti zamjenu u roku 30 dana;

• zadržati u radnom odnosu isti broj radnika koji je zatečen na neodređeno vrijeme 18 mjeseci od dana predaje zahtjeva za sufinanciranje Zavodu.

Isplata sredstava poslodavcu

• Sredstva se uplaćuju za razdoblje od tri mjeseca, i to unaprijed. Nakon 3 i 6 mjeseci poslodavac je dužan dostaviti popis sufinanciranih osoba i dokaze o isplaćenim plaćama.

• Za preostalo razdoblje (18 mjeseci) isplata se obavlja u obliku povrata doprinosa na i iz bruto plaće svaka tri mjeseca za proteklo tromjesečje.

Obveze Zavoda

- temeljem zahtjeva i priložene dokumentacije donijeti odluku o sufinanciranju;
- potpisati ugovor u kojem su definirana prava i obveze ugovornih strana;
- pratiti i kontrolirati izvršavanje ugovornih obveza poslodavca i sufinancirane osobe.

Obveze financirane osobe

Financirana osoba sa Zavodom potpisuje ugovor o međusobnim pravima i obvezama. U prva tri mjeseca radnik može otkazati ugovor o radu bez sankcija. Ako nakon tog roka otkáže ugovor iz neopravdanih razloga, dužan je vratiti 10% sredstava uplaćenih za njegovo zapošljavanje u prvih 6 mjeseci rada.

C. UČENJEM DO POSLA ZA SVE

Cilj programa

Poslodavcima omogućiti sufinanciranje zapošljavanja mladih osoba bez radnog iskustva kroz programe pripravničkog stažiranja, uz stručno vođenje i nadzor nadležnog mentora u prvoj godini rada.

Također omogućiti sufinanciranje zapošljavanja svih nezaposlenih osoba iz evidencije bez obzira na prethodno radno iskustvo i godine starosti, kako bi kroz programe uvođenja u posao savladali poslove radnog mjesta, te nadoknadili izgubljena znanja i vještine uvjetovane dugotrajnom nezaposlenošću.

Sufinanciranjem obrazovnih aktivnosti osigurati potrebne kadrove u uvjetima novih tehnologija i proizvodnih programa.

C1. Sufinanciranje zapošljavanja osoba bez radnog iskustva (uz izuzeće osoba koje ulaze u program a. i b.)

Ciljana skupina

- do 30 godina starosti;
- prethodnim radnim iskustvom ne smatra se radni staž do 6 mjeseci u zanimanju i do 12 mjeseci izvan zanimanja;
- najmanje 30 dana na evidenciji Zavoda.

Sufinanciranje zapošljavanja primjenjuje se na programe pripravničkog stažiranja i zapošljavanje osoba bez radnog iskustva u zvanjima za koja su se školovale.

Visina i trajanje subvencije

- subvencionira se bruto plaća radnika do iznosa koji je definiran doprinosima na i iz bruto plaće (točno 37,20%) prema trajanju pripravničkog stažiranja za pojedina zanimanja.

Posebna pogodnost za poslodavca

Ako poslodavac po isteku razdoblja sufinanciranja želi zadržati sufinanciranu osobu, isplatit će mu se jednokratni iznos od 1000 EUR u kunskoj protuvrijednosti, uz obvezu da istu zadrži 12 mjeseci u radnom odnosu.

Obveza poslodavca

- zadržati sufinanciranu osobu u radnom odnosu do kraja sufinanciranog razdoblja;
- dostavljati popis sufinanciranih osoba i dokaze o isplaćenim plaćama protekom svaka tri mjeseca rada;
- zadržati u radnom odnosu isti broj radnika koji je zatečen na neodređeno vrijeme 12 mjeseci od dana predaje zahtjeva za sufinanciranje Zavodu;
- obavijestiti Zavod o svakoj promjeni koja se može odraziti na izvršenje ugovornih obveza potpisnika ugovora u roku od 30 dana, uz uvjet zapošljavanja zamjenske osobe;
- ako je korisnik posebne pogodnosti zadržati sufinanciranu osobu u radnom odnosu 12 mjeseci.

Povrat uplaćenih doprinosa

Poslodavac će nakon uredne uplate svih obveza iz i na plaće svaka tri mjeseca dobiti povrat sredstava za prethodno tromjesečno razdoblje, a na temelju pismenog poziva na plaćanje, uz priložene dokaze koje će dostaviti Zavodu.

C2. Obrazovne aktivnosti: uvođenje u posao, stručno osposobljavanje, prekvalifikacija, dokvalifikacija i stručno usavršavanje za poznatog i nepoznatog poslodavca

Ciljana skupina

- sve nezaposlene osobe koje su najmanje 30 dana na evidenciji Zavoda prije zasnivanja radnog odnosa ili uključivanja u obrazovne aktivnosti;

- bez obzira na godine starosti, razinu stručne spreme i prethodno radno iskustvo.

Program uvođenja u posao

Visina i trajanje subvencije

- subvencionira se bruto plaća radnika do iznosa koji je definiran doprinosima na i iz bruto plaće (37,20%) prema vremenu trajanja aktivnosti, a najduže 12 mjeseci.

Vrijeme trajanja uvođenja u posao određuje se sukladno složenosti poslova koje će nezaposlena osoba obavljati i to kako slijedi:

- uvođenje u posao osobe bez radnog iskustva na jednostavnijim poslovima traje, u pravilu, od 3 do 6 mjeseci;

- za poslove složenosti četvrtog stupnja obrazovanja vrijeme trajanja aktivnosti uvođenja u posao, u pravilu, od 6 do 9 mjeseci (elektrotehničari, strojarski tehničari, ekonomski tehničari, administrativni tehničari sl.);

- za poslove složenosti šestog i sedmog stupnja obrazovanja vrijeme je trajanja aktivnosti, u pravilu, od 9 do 12 mjeseci (dipl. inženjer agronomije, veterinar, pravnik, ekonomist itd.).

Posebna pogodnost za poslodavca

Ako poslodavac po isteku razdoblja dvostrukog zadržavanja u radnom odnosu želi zadržati sufinanciranu osobu, isplatit će mu se jednokratni iznos od 1000 EUR u kunsjoj protuvrijednosti, uz obvezu da istu zadrži 12 mjeseci u radnom odnosu.

Obveza poslodavca

- zadržati sufinanciranu osobu u radnom odnosu u dvostrukom trajanju od vremena sufinanciranja;

- dostavljati popis sufinanciranih osoba i dokaze o isplaćenim plaćama protekom svaka tri mjeseca rada;

- zadržati u radnom odnosu isti broj radnika koji je zatečen na neodređeno vrijeme u dvostrukom trajanju od vremena sufinanciranja, a najduže 12 mjeseci od dana predaje zahtjeva za sufinanciranje Zavodu;

- obavijestiti Zavod o svakoj promjeni koja se može odraziti na izvršenje ugovornih ob-

veza potpisnika ugovora u roku od 30 dana, uz uvjet zapošljavanja zamjenske osobe.

Povrat uplaćenih doprinosa

Poslodavac će nakon uredne uplate svih obveza iz i na plaće svaka tri mjeseca dobiti povrat sredstava za prethodno tromjesečno razdoblje, a na temelju pismenog poziva na plaćanje uz priložene dokaze koje će dostaviti Zavodu.

Obrazovne aktivnosti stručnog osposobljavanja, prekvalifikacije, dokvalifikacije i stručnog usavršavanja

Programi prekvalifikacije, dokvalifikacije i stručnog usavršavanja su verificirani programi, dok programi stručnog osposobljavanja mogu biti verificirani i interni.

Visina subvencije

- sufinancirat će se 80% obrazovnih troškova i 20% materijalnih troškova za programe obrazovnih aktivnosti za poznatog poslodavca i u cilju zadržavanja postojeće zaposlenosti.

Obveza poslodavca

- zasnovati radni odnos na određeno vrijeme dok traje program obrazovanja, po završetku programa obrazovanja zadržati osobu u radnom odnosu do isteka 24 mjeseca od dana početka obrazovanja;

- dostaviti popis sufinanciranih osoba i dokaze o utrošenim sredstvima za obrazovanje i izvješće o realizaciji programa obrazovanja;

- zadržati u radnom odnosu isti broj radnika koji je zatečen na neodređeno vrijeme 12 mjeseci od dana predaje zahtjeva za sufinanciranje Zavodu;

- obavijestiti Zavod o svakoj promjeni koja se može odraziti na izvršenje ugovornih obveza potpisnika ugovora u roku od 30 dana, uz uvjet zapošljavanja zamjenske osobe.

Isplata iznosa odobrenog sufinanciranja

- 70% po potpisu ugovora o sufinanciranju obrazovanja;

- 30% po završetku obrazovanja i ispunjavanju obveza iz ugovora.

Aktivnosti poslodavca i obveze Zavoda u Programu C. (C1. i C2.)*Radnje koje poslodavac mora poduzeti*

Popuniti i dostaviti Zavodu:

- zahtjev;
- prijavu potrebe za radnikom;
- kompletiranu dokumentaciju čiji popis se nalazi u prilogu zahtjeva;
- po pozitivno ocijenjenom zahtjevu sklopiti ugovor o radu i prijaviti radnika na Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

Obveze Zavoda

- temeljem zahtjeva i priložene dokumentacije donijeti odluku o sufinanciranju;
- potpisati ugovor u kojem su definirana prava i obveze ugovornih strana;
- pratiti i kontrolirati izvršavanje ugovornih obveza poslodavca i sufinancirane osobe.

NEPOZNATI POSLODAVAC

- Zavod odabire između nezaposlenih osoba, uobičajenim metodama, polaznike osposobljavanja prema potražnji tržišta rada i poznatim programima osposobljavanja obrazovnih ustanova;
- odabir obrazovnih ustanova temelji se na javnom nadmetanju;
- troškove osposobljavanja Zavod u 100% iznosu isplaćuje obrazovnoj ustanovi;
- polaznici osposobljavanja ostvaruju prava na minimalnu novčanu naknadu i troškove prijevoza u cijelosti prema priloženoj specifikaciji (ulaze i troškovi udžbenika);
- s nezaposlenom osobom, koja će biti uključena u program osposobljavanja, zaključuje se ugovor koji obvezuje nezaposlenu osobu na završetak osposobljavanja, odnosno povrat troškova osposobljavanja ukoliko vlastitom krivnjom nezaposlena osoba ne završi osposobljavanje na koje je upućena.

D. ISKUSTVOM DO PROFITA**Cilj programa**

Stimulirati zapošljavanje ženskih osoba iznad 45 godina starosti, te muških osoba iznad 50 godina starosti i na taj način potaknuti po-

slodavce da iskoriste stečeno radno iskustvo osoba iz navedene skupine.

D1. Sufinanciranje zapošljavanja ženskih osoba iznad 45 godina starosti, te muških osoba iznad 50 godina starosti*Ciljana skupina*

- sve nezaposlene ženske osobe iznad 45 godina starosti, te muške osobe iznad 50 godina starosti bez obzira na stručnu spremu;
- najmanje 6 mjeseci na evidenciji Zavoda.

Visina i trajanje subvencije

- bruto plaća radnika u iznosu od 100% temeljem 2.500 kuna neto plaće i sveukupni doprinosi poreza na i iz plaće u trajanju od 6 mjeseci; te
- ako poslodavac radnika zadrži u radnom odnosu, Zavod će poslodavcu refundirati doprinose na i iz bruto plaće zaposlenika za razdoblje do 12 mjeseci

Radnje koje poslodavac mora poduzeti

Popuniti i dostaviti Zavodu:

- zahtjev;
- prijavu potrebe za radnikom;
- kompletiranu dokumentaciju čiji popis se nalazi u prilogu zahtjeva;
- po pozitivno ocijenjenom zahtjevu sklopiti ugovor o radu i prijaviti radnika na Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

Obveza poslodavca

- zadržati sufinanciranu osobu u radnom odnosu do kraja sufinanciranog razdoblja;
- dostavljati popis sufinanciranih osoba i dokaze o isplaćenim plaćama protekom svaka tri mjeseca rada;
- zadržati u radnom odnosu isti broj radnika koji je zatečen na neodređeno vrijeme 18 mjeseci od dana predaje zahtjeva za sufinanciranje Zavodu;
- obavijestiti Zavod o svakoj promjeni koja se može odraziti na izvršenje ugovornih obveza potpisnika ugovora, uz mogućnost da tijekom prva tri mjeseca poslodavac može bez sankcija prekinuti radni odnos sa sufinancira-

nom osobom, ali je obvezan uzeti zamjenu u roku 30 dana.

Povrat uplaćenih doprinosa

- U prvih 6 mjeseci isplata sredstava se obavlja svaka tri mjeseca unaprijed. Nakon prvog, a i drugog tromjesečja, poslodavac je dužan dostaviti popis sufinanciranih osoba i dokaze o njihovim isplaćenim plaćama.

- Isplata za sve ostalo razdoblje obavlja se u obliku povrata doprinosa na i iz bruto plaće svaka tri mjeseca za proteklo tromjesečje.

Obveze Zavoda

- temeljem zahtjeva i priložene dokumentacije donijeti odluku o sufinanciranju;
- potpisati ugovor u kojem su definirana prava i obveze ugovornih strana;
- pratiti i kontrolirati izvršavanje ugovornih obveza poslodavca i sufinancirane osobe.

Obveze financirane osobe

Financirana osoba sa Zavodom potpisuje ugovor o međusobnim pravima i obvezama. U prva tri mjeseca radnik može otkazati ugovor o radu bez sankcija. Ako nakon tog roka otkáže ugovor iz neopravdanih razloga, dužan je vratiti 10% sredstava uplaćenih za njegovo zapošljavanje u prvih 6 mjeseci rada.

E. ŠANSI I ZA NAS

Cilj programa

Stimulirati zapošljavanje osoba sa invaliditetom kombinacijom sufinanciranja obrazovanja i zapošljavanja, te poticanjem samozapošljavanja.

E1. Sufinanciranje zapošljavanja osoba s invaliditetom

Ciljana skupina

- invalidne osobe po rješenju nadležnog organa, čija je invalidnost utvrđena do 15. godine života (kategorizirana omladina).

Visina i trajanje subvencije

- 80% troškova nastave (instruktaže) i materijalnih troškova osposobljavanja, kao i dio plaće radnika u visini iznosa minimalne

novčane pomoći za vrijeme osposobljavanja u trajanju od 12 mjeseci.

Posebna pogodnost za poslodavca

- jednokratni iznos od 1000 EUR, ako poslodavac osposobljenu osobu želi zadržati u radnom odnosu; ili
- jednokratni iznos za prilagodbu radnog mjesta od 2000 EUR.

Posebne obveze poslodavca

- ako je korisnik jednokratne isplate od 1000 EUR, zadržati osposobljenu osobu u radnom odnosu dodatnih 12 mjeseci; ili
- ako koristi jednokratni iznos za prilagodbu radnog mjesta, zadržati osposobljenu osobu u radnom odnosu dodatnih 24 mjeseca.

E2. Sufinanciranje zapošljavanja osoba s invaliditetom i osoba s faktorom otežane zapošljivosti

Ciljana skupina

- invalidne osobe prema rješenju nadležnog organa (invalidi Domovinskog rata, invalidi rada sa smanjenom radnom sposobnošću, mirnodopski vojni invalidi i civilni ratni invalidi);
- nezaposlene osobe s otežanim faktorom zapošljivosti prema procjeni službe profesionalne orijentacije Zavoda.

Visina i trajanje subvencije

- 60% troškova nastave (instruktaže) i 20% materijalnih troškova osposobljavanja, kao i dio plaće radnika, u visini minimalne novčane pomoći u trajanju 12 mjeseci.

Posebna pogodnost za poslodavca

- jednokratni iznos od 1000 EUR ako poslodavac osposobljenu osobu želi zadržati u radnom odnosu.

Posebne obveze za poslodavca

- ako je korisnik jednokratne isplate od 1000 EUR, zadržati osposobljenu osobu u radnom odnosu 12 mjeseci;
- zadržati u radnom odnosu isti broj radnika koji je zatečen na neodređeno vrijeme 12 mjeseci od dana predaje zahtjeva za sufinanciranje Zavodu.

Aktivnosti i obveze poslodavca, osposobljene osobe i Zavoda u Programu E. (E1. i E2.)

Radnje koje poslodavac mora poduzeti

Popuniti i dostaviti Zavodu:

- zahtjev;
- prijavu potrebe za radnikom;
- kompletiranu dokumentaciju čiji popis se nalazi u privitku zahtjeva;
- po pozitivno ocijenjenom zahtjevu sklopiti ugovor o radu i prijaviti radnika na Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

Obveza poslodavca

- zadržati u radnom odnosu do kraja programa osposobljavanja;
- dostavljati izvješća o realizaciji programa osposobljavanja svaka tri mjeseca rada;
- po isteku osposobljavanja potrebna je provjera uspješnosti, odnosno postignute samostalnosti u radu;
- obavijestiti Zavod o svakoj promjeni koja se može odraziti na izvršenje ugovornih obveza potpisnika ugovora.

Isplata iznosa odobrenog sufinanciranja

- 70% po potpisu ugovora o sufinanciranju obrazovanja;
- 30% po završetku obrazovanja i ispunjavanju obveza iz ugovora.

Obveze Zavoda

- temeljem Zahtjeva i priložene dokumentacije donijeti odluku o sufinanciranju;
- potpisati ugovor u kojem su definirana prava i obveze ugovornih strana;
- pratiti i kontrolirati izvršavanje ugovornih obveza poslodavca i sufinancirane osobe.

Pogodnosti za osposobljenu osobu

- ako osoba koja je prošla predviđeno razdoblje osposobljavanja želi, tada postoji mogućnost kreditiranja adaptacije vlastitog radnog mjesta (npr. kupnja računala za slijepe, uređaja prilagođenih za rad na radnom mjestu i sl.) uz obvezu da se ista informira o mogućnostima korištenja povoljnih kreditnih linija (Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo).

F. POSAO ZA BRANITELJE

Cilj programa

Cilj Programa je omogućiti zapošljavanje hrvatskih branitelja koji su zbog učešća u Domovinskom ratu i stečajeva u razdoblju 1990. – 1992. izgubili radno mjesto, te prekinuli redovito obrazovanje i nisu bili u mogućnosti steći potrebna znanja i vještine i postati konkurentni na tržištu rada.

F1. Sufinanciranje zapošljavanja nezaposlenih hrvatskih branitelja, te nezaposlene djece i supružnika poginulih i nestalih hrvatskih branitelja

Ciljana skupina

• svi nezaposleni hrvatski branitelji, nezaposlena djeca i supružnici poginulih i nestalih hrvatskih branitelja, koji svoj status mogu dokazati potvrdom Ministarstva obrane odnosno Ministarstva unutarnjih poslova, prema članku 38. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (*Narodne novine*, broj 94/2001), odnosno relevantnim dokumentima o srodstvu;

- najmanje 30 dana na evidenciji Zavoda;
- bez obzira na dob, stručnu spremu i prethodno radno iskustvo.

Visina i trajanje subvencije

- 70% iznosa bruto plaće u prvoj godini;
- 50% iznosa bruto plaće u drugoj godini.

Posebna pogodnost za poslodavca

Ako poslodavac po isteku razdoblja sufinanciranja želi zadržati sufinanciranu osobu u radnom odnosu, isplatit će mu se jednokratni iznos od 1000 EUR u kunsnoj protuvrijednosti, uz obvezu zadržavanja u radnom odnosu 12 mjeseci.

Sredstva se mogu koristiti i prije ako se iskoriste u svrhu obrazovanja sufinancirane osobe. Pri tome se sredstva uplaćuju izravno na račun obrazovne ustanove, a program osposobljavanja mora biti verificiran.

Radnje koje poslodavac mora poduzeti

Popuniti i dostaviti Zavodu:

- zahtjev;

- prijavu potrebe za radnikom;
- kompletiranu dokumentaciju čiji popis se nalazi u prilogu zahtjeva;
- po pozitivno ocijenjenom zahtjevu sklopiti ugovor o radu i prijaviti radnika na Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

Obveze poslodavca

- zadržati sufinanciranu osobu u radnom odnosu do kraja sufinanciranog razdoblja;
- dostavljati popis sufinanciranih osoba i dokaze o isplaćenim plaćama protekom svaka tri mjeseca rada;
- zadržati u radnom odnosu isti broj radnika koji je zatečen na neodređeno vrijeme 12 mjeseci od dana predaje zahtjeva za sufinanciranje Zavodu;
- obavijestiti Zavod o svakoj promjeni koja se može odraziti na izvršenje ugovornih obveza potpisnika ugovora u roku od 30 dana, uz uvjet zapošljavanja zamjenske osobe.

Povrat uplaćenih doprinosa poslodavcu

- povrat se vrši tromjesečno za prethodno tromjesečno razdoblje, a na temelju pismenog

poziva na plaćanje koji će Zavodu dostaviti poslodavac uz priložene dokaze o isplaćenim plaćama.

Obveze Zavoda

- temeljem zahtjeva i priložene dokumentacije donijeti odluku o sufinanciranju;
- potpisati ugovor u kojem su definirana prava i obveze ugovornih strana;
- pratiti i kontrolirati izvršavanje ugovornih obveza poslodavca i sufinancirane osobe.

Zahtjev

Zahtjev za sufinanciranje zapošljavanja po Programu poticanja zapošljavanja, s uputama za popunjavanje i popisom potrebne dokumentacije, je obrazac kojeg poslodavac može dobiti u svakoj područnoj službi Zavoda.

Poslodavac popunjeni zahtjev s popratnom dokumentacijom predaje u nadležnu službu Zavoda, prema mjestu svojeg sjedišta.

Ukoliko je zahtjev pozitivno ocijenjen, poslodavac se poziva na sklapanje ugovora o sufinanciranju uz uputu o daljnjim aktivnostima.

Ukoliko je zahtjev negativno ocijenjen, poslodavac će dobiti pisanu obavijest.

Summary

THE EMPLOYMENT STIMULATION PROGRAMME

The Government of the Republic of Croatia, Zagreb

All modern societies today are concerned with the issues of high unemployment rates, i.e. insufficiently high employment rates. The problem is, however, not the same everywhere, because individual countries differ considerably in regards of employment and unemployment rates. Unfortunately, Croatia belongs to the countries with exceptionally unfavourable trends of the labour market. In the end of November 2001 the Croatian Employment Bureau registered 383.5 thousand of the unemployed, which accounts for the (administrative) unemployment rate of 22.3%. In the end of 2001 and the beginning of 2002 it continued to grow. Faced with that, the Croatian Employment Bureau prepared, and the Government of the Republic of Croatia issued this "Employment Stimulation Programme". It is a complex programme primarily directed towards certain groups of persons who are considered to be at a particular risk of unemployment. These are: a) highly educated young persons; b) qualified young persons who have difficulties to realise the necessary practice that preceded real employment; c) older unemployed persons who most frequently need additional education; d) disabled persons and other persons with the factor of aggravated employment and e) Croatian defenders who also have difficulties at finding employment.

The "Employment Stimulation Programme" was published in the Popular Gazette No. 21 dated March 6, 2002. By publishing it again in the Journal of Social Policy we

wish to stimulate its wider presentation, critical evaluation and the subsequent assessment of its success. Before the text of the Programme itself, we are publishing the analysis made by the Croatian Employment Bureau, which is particularly focused on the unemployment of young persons in the Republic of Croatia.

Key words: unemployment, employment stimulation programme, Croatia.